

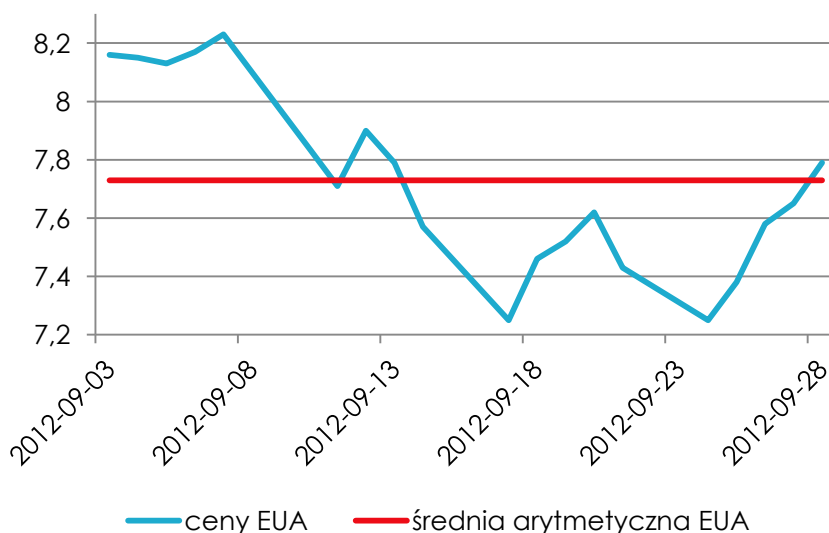
Raport z rynku CO₂

Nr 6, wrzesień 2012

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek EUA we wrześniu

Dzienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot we wrześniu 2012 roku poruszały się w przedziale od 7,25 do 8,23 euro. Poziom minimum cenowego został wyznaczony w dniu 17 i 24 września (7,25 euro), natomiast

Wykres 1. Dienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot we wrześniu 2012 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon o cenach z rynku OTC (rynek pozagiełdowy) podawanych przez brokerów oraz giełdy ICE/ECX, Bluenext, EEX oraz Nordpool.

poziom maksimum w 5 dniu handlowym miesiąca (8,23 euro – 7 września). Należy podkreślić, że poziom zmienności cen uprawnień EUA we wrześniu stanowił zaledwie 13,5% cenowego minimum miesiąca, co jest

wynikiem o 5,3 pkt. % niższym w stosunku do sierpnia.

Przez pierwsze pięć dni transakcyjnych września cena jednego uprawniaenia EUA utrzymywała się powyżej wartości 8 euro, osiągając 7 września najwyższą wartość w miesiącu. Za przyczynę wzrostów można uznać informację Europejskiego Banku Centralnego dotyczącą zamiarów publikacji nowego planu ratunkowego dla Unii Monetarnej oraz rezultaty sesji negocjacyjnej Stron Konwencji Klimatycznej w Bangkoku, na której co prawda nie osiągnięto porozumienia, ale podjęto ustalenia, które być może zbliżą do przyjęcia wspólnego stanowiska na następnym spotkaniu w Doha.

Od 10 do 17 września na rynku dominowały spadki, a ceny EUA traciły na wartości prawie 12%. Na przecenie uprawnień EUA w tym okresie wpłynął sprzeciw Holandii wobec propozycji KE dotyczącej zmiany harmonogramu sprzedaży uprawnień w III okresie rozliczeniowym, tzw. backloadingu¹ (10 września), i Rosji wobec podjęcia się realizacji celów redukcyjnych po 2012 roku zgodnie z Protokołem z Kioto (11 września) oraz spadek cen ropy, gazu i energii (13-17 września). Należy zwrócić uwagę, że 11 września cena EUA na krótko „zatrzymała się” w okolicach średniej arytmetycznej z 20 dni transakcyjnych września (poziom 7,73 euro - czerwona linia na wykresie 1), a następnego dnia - w związku z zaakceptowaniem nowego funduszu ratunkowego dla strefy euro przez

¹ Więcej na ten temat w [lipcowym wydaniu Raportu z rynku CO₂, nr 4](#)

Sąd Najwyższy w Niemczech, nastąpiła jednodniowa wzrostowa korekta notowań (+2%). Warto odnotować, że zgodnie z informacjami podanymi w dniu 10 września, przetarg na wybór unijnej platformy aukcyjnej (która będzie tymczasowo – do końca 2012 r. sprzedawać uprawnienia EUA ważne w III

zainteresowani ich sprzedażą niż kupnem. Przez kolejne 3 dni ceny spadały aż do momentu osiągnięcia (24 września) tego samego poziomu minimum, które wystąpiło tydzień wcześniej. Najprawdopodobniej uczestnicy rynku negatywnie przyjęli informacje o słabnącej

Tabela 1. Przyczyny większych „wahnięć cenowych” na rynku uprawnień EUA we wrześniu 2012 roku

L.p	Data	% zmiana ceny w stosunku do dnia sprzed okresu	Przyczyna wzrostu/spadku ceny EUA
1	7-11 września	-6,32	<ul style="list-style-type: none"> • Sprzeciw Holandii wobec planów zmiany harmonogramu kalendarza aukcyjnego przez Komisję Europejską (tzw. backloading) • Sprzeciw Rosji wobec podjęcia się realizacji celów redukcyjnych po 2012 roku
2	13-17 września	-6,93	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek cen ropy, gazu i energii • Upublicznienie raportu o sprzedaży uprawnień w ramach NER300
3	18-20 września	+5,1	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskusja nad propozycją backloadingu (na forum państw członkowskich)
4	21-24 września	-4,86	<ul style="list-style-type: none"> • Informacja nt. słabnącej koniunktury w Niemczech (słabe dane o produkcji w przemyśle)
5	25-28 września	+7,45	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost cen gazu, ropy i energii elektrycznej • Potrzeby hedgingowe (ang. hedging needs) przedsiębiorstw energetycznych

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie informacji prasowych.

okresie EU ETS) wygrała giełda EEX z siedzibą w Lipsku.

Następny okres miesiąca to czas, w którym rynek nie mógł zdecydować się w którą stronę podąży. Tak jak to doskonale widać na wykresie 1 pojawiła się charakterystyczna formacja w kształcie litery „W”. W dniu 17 września ceny EUA znajdowały się w cenowym minimum miesiąca (7,25 euro). Przez kolejne 3 dni transakcyjne września, na skutek rozpoczętych dyskusji na forum państw członkowskich nad propozycją backloadingu, ceny EUA zyskiwały na wartości 5,1%. Od dnia 21 września posiadacze uprawnień byli raczej

kondycji niemieckiej gospodarki. A to może oznaczać niższy poziom emisji w Niemczech niż się wcześniej spodziewano oraz spadek popytu na uprawnienia EUA.

Od dnia osiągnięcia minimum ceny uprawnień EUA systematycznie rosły (o 7,45%) aż do końca miesiąca, głównie w związku z wyższymi cenami gazu, ropy i energii elektrycznej.

Warto zauważyć, że cena uprawnień EUA w ciągu całego miesiąca spadła o 4,53%.

Należy przypuszczać, że cena uprawnień EUA w następnych miesiącach będzie zależna głównie od podjęcia decyzji w sprawie backloadingu. Równie ważna będzie kwestia ilości uprawnień EUA przeniesiona z pierwszych lat sprzedaży na aukcjach na późniejsze lata. Eksperti pytani przez Point Carbon uważają, że aby cena uprawnień EUA wzrosła, przenoszony wolumen nie może być niższy niż 1 mld. Do czasu podjęcia decyzji w sprawie backloadingu można spodziewać się nieznacznych spadków cen uprawnień EUA.

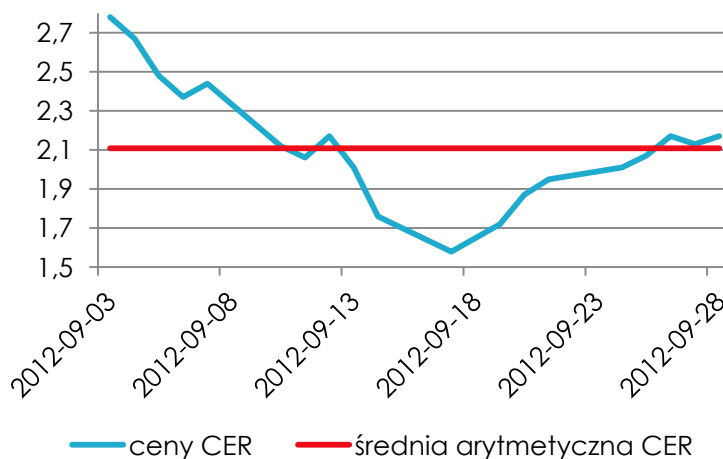
informacja, że Komisja Europejska może zakazać przedsiębiorstwom rozliczania się jednostkami ERU pochodzących z państw które nie przedłużyły protokołu Kioto (takich jak wymieniona wyżej Rosja). Wydawanie tego rodzaju jednostek byłoby wstrzymywane od 1 stycznia 2013 roku. Znaczący wzrost podaży jednostek ERU miał bezpośrednie przełożenie na spadki cen jednostek CER

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek CER w sierpniu

Dzienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot we wrześniu 2012 roku (przedstawione na Wykresie 2) poruszały się w korytarzu cenowym wyznaczonym przez skrajne punkty miesięcznego minimum (1,58 euro) oraz maksimum (2,78 euro). Zakres różnicowania cen jednostek CER we wrześniu wyniósł rekordowe 75,95% zanotowanego minimum.

Od 3 do 17 września ceny jednostek CER systematycznie traciły na wartości. Wielkość spadków w tym czasie wyniosła aż 43,17%. Niewątpliwie, nastąpiło to na skutek wystąpienia kilku czynników. Po pierwsze, w dniu 5 września Ukraina opublikowała informacje o tym, że wydała 2 razy więcej jednostek ERU (20,6 mln) niż powszechnie się spodziewano. Po drugie, Rosja ogłosiła, że nie ma zamiaru podjąć wysiłków redukcyjnych po 2013 roku z tytułu realizacji zobowiązań Kioto (dotychczas tym samym do Japonii i Kanady). Oznacza to, że Rosja do końca roku może „wypuścić” na rynek swoją nadwyżkę ERU w wysokości 300 mln jednostek. Po trzecie, pojawiła się

Wykres 2. Dienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot we wrześniu 2012 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon o cenach z rynku OTC (rynek pozagiełdowy) podawanych przez brokerów oraz giełdy ECX, Bluenext, EEX oraz Nordpool.

(występuje bardzo silna korelacja).

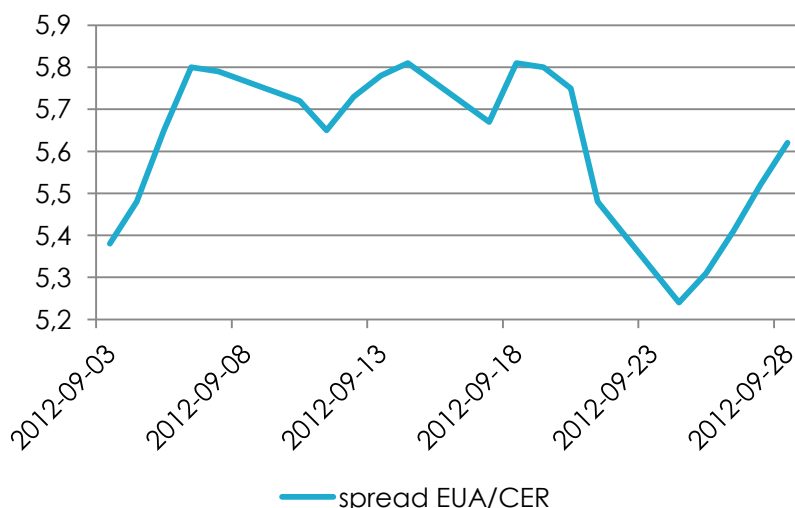
W II połowie września rynek odrobił część strat i pod koniec miesiąca znalazł się w okolicach poziomu średniej arytmetycznej z 20 dni transakcyjnych września – 2,11 euro (czerwona linia na wykresie 2). Jednak nie należy spodziewać się dalszych wzrostów cen jednostek CER w bliższym okresie, ponieważ ich nadwyżki mogą ponownie pojawić się na rynku.

Warto zauważyć, że w zasadzie przez cały wrzesień ceny jednostek CER podążały w ślad za cenami uprawnień EUA. Inny był zakres

zróznicowania cen – gdy od 3 do 17 września ceny jednostek CER spadały powyżej 43%, w tym samym czasie uprawnienia EUA traciły na wartości zaledwie 11,15%.

Warto zauważyć, że poziom powyżej 5 euro różnicy między ceną rynkową uprawnienia EUA, a ceną jednostki CER utrzymuje się nieprzerwalnie od dnia 23 sierpnia.

Wykres 3. Spread EUA/CER we wrześniu 2012 r. [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon o cenach z rynku OTC (rynek pozagiełdowy) podawanych przez brokerów oraz giełdy ECX, Bluenext, EEX oraz Nordpool.

Na rynku można też było zaobserwować dywergencję cenową. Gdy w dniach od 21 do 24 września ceny jednostek CER zyskiwały na wartości 7,5%, to ceny uprawnień EUA w tym samym czasie spadały o 4,86%. Później ceny jednostek CER powróciły do typowej dla rynku sytuacji, w której zaczęły podążać w ślad za spadkami/wzrostami cen uprawnień EUA.

Należy zauważyć, że cena jednostek CER spadła w ciągu całego miesiąca aż o blisko 22% (w tym samym okresie ceny uprawnień EUA spadały zaledwie o ok. 4,5%).

Poziom wrześniowego spreadu EUA/CER

We wrześniu wartość spreadu² EUA/CER wciąż utrzymywała się na bardzo wysokim poziomie.

² Różnica między ceną rynkową uprawnienia EUA, a ceną jednostki CER.

Najlepszym okresem handlowym na zamianę uprawnień EUA na jednostki CER był środek miesiąca. Przykładowo w dniach 14, 18 i 19 września inwestorzy mogli wzbogacić się nawet o 5,81 euro przy wymianie jednego uprawnienia do emisji. Z kolei najgorszym dniem na wykonanie zamiany uprawnień EUA na jednostki CER był 24 września, gdzie poziom spreadu znacząco spadł do 5,24 euro (o prawie 10% w stosunku do najwyższej wartości).

Rekordowy poziom spreadu EUA/CER we wrześniu, tak jak w poprzednim miesiącu, był efektem bardzo dużej dynamiki zmian cen uprawnień EUA w stosunku do cen jednostek CER. Bardzo niskie wyceny jednostek CER oraz ERU mogą pociągnąć za sobą dalsze spadki cen uprawnień EUA, ponieważ instalacjom oplota się w tej chwili zamieniać EUA na znacznie tańsze jednostki CER/ERU.

Wrześniowa aktualizacja prognoz cen uprawnień EUA w latach 2013-2020

Prognozowania cen uprawnień EUA w przyszłym okresie EU ETS można dokonać według dwóch obecnie przyjmowanych sposobów, tj.: według projekcji EUA w poszczególnych latach wykonywanych przez znane instytucje finansowe takie jak np. Deutsche Bank, Barclays, City Group czy Point Carbon lub poprzez notowania kontraktów

Tabela 2: Notowania cen kontraktów terminowych futures EUA z dnia 4 października 2012 r. [w euro]

Rodzaj kontraktu/prognoza cen EUA	Rok z okresu 2012-2019							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ICE ECX EUA Futures December* z 4 października 2012 r.	7,83	8,20	8,68	8,92	9,36	9,84	10,46	11,08
Średnia w całym okresie	9,29							

*z terminem zapadalności w grudniu danego roku.

Źródło : www.barchart.com

terminowych futures³, których instrumentem bazowym są uprawnienia EUA, a termin wygaśnięcia kontraktu przypada na grudzień kolejnego roku.

W tabeli 2 zamieszczono informacje o wycenach grudniowych kontraktów terminowych EUA z najbardziej płynnego w tej chwili rynku uprawnień EUA (o najwyższym

wolumenie transakcji) – giełdy ICE/ECX. Dane o których mowa powyżej zostały opublikowane w dniu 4 października 2012 roku. Z uwagi na fakt, że termin zapadalności kontraktów przypada na ostatni miesiąc każdego roku notowań, posłużono się okresem 2012-2019.

Tabela 3: Okresowe szacunki cen uprawnień EUA oraz jednostek CER [w euro]

Instytucja/okres	II połowa 2012		2013		2014		2015		2013-2020	
	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER
jednostki										
Barclays Capital	6,5	3,25	7,5	3,5	10	5	x	x	8	3,5
Point Carbon	7,7	3,45	9	5	12	5,4	11	4,4	11,5	3,3
Societe General	8,7	x	9,6	x	11,1	x	12	x	12,3	x
Deutsche Bank	8	x	10,2	x	10,5	x	10,8	x	11,3	x
UBS	8	x	5	x	6	x	7	x	7,9	x
Średnia	7,78	3,35	8,26	4,25	9,92	5,2	10,02	4,4	10,2	3,4

Źródło: Point Carbon, 2 września 2012 r.

³ Kontrakt futures to instrument finansowy, będący rodzajem umowy, zawartej pomiędzy kupującym (sprzedającym) a giełdą, w której sprzedający zobowiązuje się sprzedać określony instrument bazowy za ściśle określoną cenę w ściśle określonym terminie. Cena, według której strony przeprowadzą transakcje w przyszłości, zwana jest ceną terminową (ang. *future price*), zaś dzień, w którym strony zobowiązane są przeprowadzić transakcję to data rozliczenia (ang. *settlement date*) lub data dostawy (ang. *delivery date*). Standardowe kontrakty terminowe wygasają w grudniu danego roku (do tego czasu mogą być obracane na giełdzie). Najbardziej płynnym rynkiem kontraktów EUA futures jest ICE/ECX z siedzibą w Londynie.

Na dzień 4 października 2012 r. kontrakty na koniec roku 2019 rynek terminowy wycenia na 11,08 euro. Jest to o 1,33 euro niższa wartość niż miesiąc wcześniej, kiedy te same instrumenty były wyceniane na 12,41 euro. Pesymizm wśród inwestorów można tłumaczyć niepewnością i brakiem decyzji w kwestii backloadingu.

Średnia arytmetyczna wyznaczona na podstawie notowań cen kontraktów w latach

2012-2019 z dnia 4 października 2012 nieznacznie spadła w stosunku do poprzedniego miesiąca - do 9,29 (nastąpił spadek o 0,61 euro).

Niestety tylko dwie z pięciu instytucji analitycznych dokonało aktualizacji danych we wrześniu. UBS zwiększyło swoje prognozy co do wartości cen EUA jedynie w II połowie 2012 r. Dane z reszty okresu (2013-2020) pozostała bez zmian. Również tylko jednej zmiany dokonał Point Carbon który zwiększył swoje prognozy cen EUA dla średniej w całym okresie 2013-2020. W związku z powyższym prognoza dla średniej ceny uprawnień EUA w III okresie EU ETS nieznacznie się podniosła i wynosi obecnie 10,2 euro (wcześniej 10,1).

Warto zauważyć, że żadna z wymienionych w Tabeli 3 instytucji analitycznych nie zdecydowała się we wrześniu na zmianę cen jednostek CER.

Światowa podaż jednostek CER

Informacje dotyczące ilości zatwierdzonych projektów CDM oraz liczby wydanych jednostek CER publikuje na swojej stronie Sekretariat Konwencji Klimatycznej⁴. Z danych tych wynika, że we wrześniu zgłoszono 138 nowych projektów CDM, a na początku września liczba wydanych jednostek CER w sumie przekroczyła 1 mld.

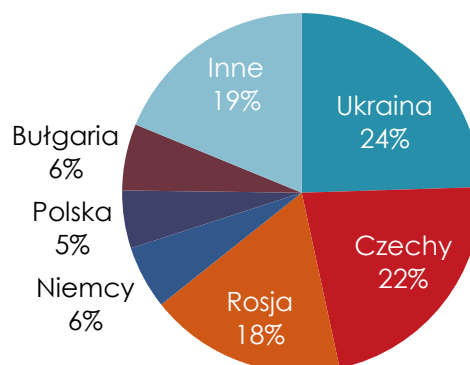
Światowa podaż jednostek ERU

Według danych przedstawionych na spotkaniu JISC do 19 września całkowita liczba wydanych ERU do końca sierpnia 2012 r. to ok. 257 mln ERU (w tym od początku 2012 r. aż 126 mln ERU)⁵. Należy podkreślić, że ok. 93 % ERU pochodzi z projektów realizowanych w

⁴ <http://cdm.unfccc.int/Statistics/index.html>

⁵ Status of JI projects, JISC 30, 26-28 September 2012

Wykres 5. Udział państw gospodarzy w realizacji projektów JI (ścieżka I) ze względu na liczbę projektów

Źródło: Status of JI projects, JISC 30, 26-28 September 2012.

ramach ścieżki I. Wykres 4 obrazuje wzrost liczby wydawanych jednostek za realizację projektów JI w latach 2008-2012.

Jak wynika z wykresu 5, najwięcej bo prawie jedna czwarta projektów realizowanych jest na Ukrainie, kolejne są Czechi i Rosja. Polska z 5% udziałem w rynku jest na piątym miejscu.

We wrześniu w Rejestrze Unii dokonano transferu ok. 612,7 tys. ERU za redukcje emisji osiągnięte w związku z realizacją projektów JI w Polsce. Natomiast całkowita liczba jednostek ERU wydanych za projekty realizowane w Polsce wyniosła ok. 11,6 mln.

Informacje z rynku: CER, ERU, AAU

Rynek ERU

Pod koniec września na 30. spotkaniu Komitet Nadzorujący JI (JISC – Joint Implementation Supervisory Committee) przyjął rekomendacje⁶ dotyczące przeglądu tzw. międzynarodowych wytycznych dla JI⁷. Wśród rekomendacji JISC znalazła się również dotycząca stworzenia nowego ciała

⁶

http://ji.unfccc.int/Sup_Committee/Meetings/030/ann1.pdf

⁷ Decyzja 9/CMP.1

zarządzającego JI (*ang. governing body*), które m.in. nadzorowałyby prawidłowe wdrażanie zasad dot. projektów w państwach oraz określałyby szczegółowe zasady funkcjonowania JI. Rekomendacje dotyczyły także kroków, jakie należy podjąć aby umożliwić płynne przejście mechanizmu w drugi okres rozliczeniowy Protokołu z Kioto.

Rosja zamierza znieść ograniczenie (300 mln ERU), nałożone wcześniej prawem, na ilość generowanych jednostek ERU, a wszystko to w momencie gdy ceny jednostek osiągnęły niespotykane dotąd niski poziom poniżej 1,50 EUR w związku z tym, że Ukraina ogłosiła, że wydała w ubiegłym miesiącu dwa razy więcej jednostek ERU niż zamierzała, a Rada Zarządzająca CDM zasygnalizowała, że wznowi przed końcem roku wydawanie jednostek CER za projekty związane z HFC-23. Zdaniem Pointcarbon cena za jednostkę ERU zmniejszyła się o połowę od sierpnia, czyli od

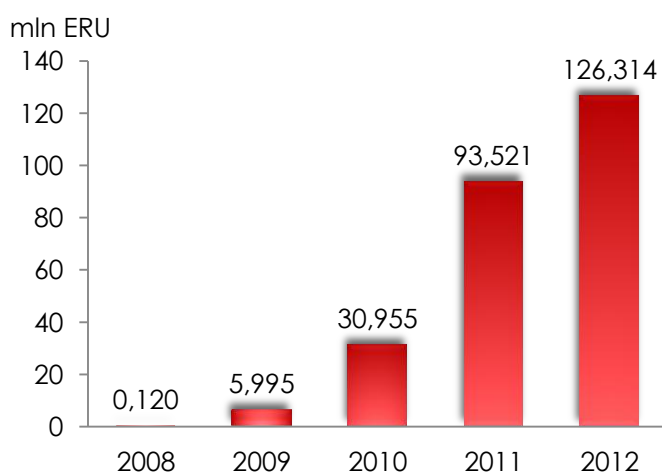
momentu kiedy Rosja i Ukraina zwiększyły ilość wydawanych jednostek.

Rejestr ukraiński informuje⁸, że do tej pory Ukraina wydała ponad 112 mln ERU i prawie 96 mln AAU. Jeśli chodzi o jednostki ERU, to jest to prawie połowa wydanych w sumie jednostek. Dużą część wydanych jednostek stanowią również te wydane przez Rosję, czyli prawie 79 mln ERU⁹.

Rynek CER

Natomiast jeśli chodzi o projekty CDM, to na początku września CDM Policy Dialogue, czyli niezależny panel zaprezentował raport dotyczący reformy tego mechanizmu pn. „*Climate Change – Carbon Markets and the CDM – a call to action*”. Zdaniem uczestników CDM Policy Dialogue w związku z zawirowaniami na rynku CO₂, powinien zostać stworzony fundusz, który skupowałby jednostki CER, tak aby podwyższyć cenę za jednostkę oraz aby wzmocnić zachęty dla firm inwestujących w technologie przyczyniające się do redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Wykres 4. Liczba wydawanych jednostek ERU za realizację projektów JI w latach 2008-2012

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie prezentacji "Status of JI projects", JISC

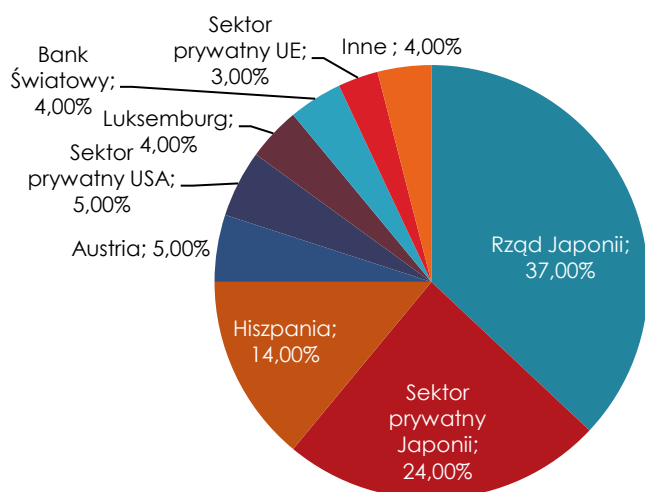
W odpowiedzi na zażalenie na rynku CO₂ Rada Zarządzająca CDM (CDM EB – CDM Executive Board) podjęła we wrześniu decyzję, która może otworzyć nowe źródło popytu na jednostki CER¹⁰. Mianowicie, uczestnicy projektów i inni zaangażowani w CDM będą wkrótce mogli dobrowolnie przekazać swoje jednostki na rachunek w rejestrze CDM w Sekretariacie Konwencji Klimatycznej. Krok ten może stanowić zachętę dla firm do dobrowolnego anulowania CER

⁸ <http://www.carbonunitsregistry.gov.ua/>

⁹ <http://www.carbonunitsregistry.ru/reports/ENG-transactions.pdf>

¹⁰ CDM EB 69 Press Highlights, Vol. 3, Issue 4, September 2012

Wykres 6. Kupujący jednostki AAUs

Źródło: Carry-over of AAU from CP1 to CP2 – future implications for the climate regime, Point Carbon, September 2012

w ramach działań związanych ze społeczną odpowiedzialnością biznesu, czy np. dla offsetowania emisji powstałych w związku z organizacją dużych wydarzeń.

Irlandia jest kolejnym państwem członkowskim UE, po Holandii, Portugalii i Słowenii, który zamierza ograniczyć zakup jednostek Kioto (CER, ERU lub AAU) i zamierza skupić się na działaniach krajowych aby wypełnić swój cel redukcyjny nałożony Protokołem z Kioto¹¹.

Rynek AAU

Estonia sprzedała prawie 11 mln jednostek przyznanej emisji (AAU) Austrii, a środki ze sprzedaży mają być przeznaczone m.in. na poprawę efektywności energetycznej systemu oświetlenia w małych miasteczkach w Estonii¹².

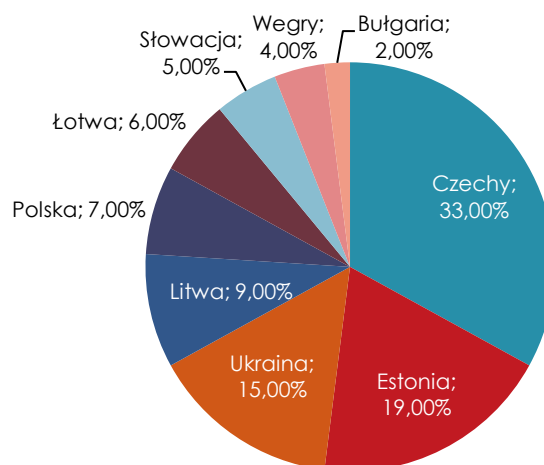
Z wykresów 6 i 7 opracowanych na podstawie raportu Point Carbon dot. AAU (pn. „Carry-over of AAU from CP1 to CP2 – future

implications for the climate regime”)¹³, który ukazał się we wrześniu br. wynika, że państwa, które sprzedały najwięcej jednostek AAU, to Czechy (33% rynku), Estonia i Ukraina (Wykres 6). Natomiast wśród największych kupców wyraźnie dominującą pozycję zajmuje rząd Japonii, sektor prywatny Japonii, a dalej Hiszpania (Wykres 7).

Zmiany na liście sektorów narażonych na ucieczkę emisji

W Dzienniku Urzędowym UE w dniu 7 września 2012 r. opublikowano Decyzję Komisji 2012/498/UE z dnia 17 sierpnia 2012 r. zmieniającą decyzję 2010/2/UE i 2011/278/UE w odniesieniu do sektorów i podsektorów uważanych za narażone na znaczące ryzyko ucieczki emisji ([link](#)).

Wykres 7. Sprzedający jednostki AAUs

Źródło: Carry-over of AAU from CP1 to CP2 – future implications for the climate regime, Point Carbon, September 2012

¹¹ CDM & JI Monitor, vol. 09 Issue 19, 3 October 2012

¹² CDM & JI Monitor, vol. 09 Issue 18, 19 September 2012

¹³ Carry-over of AAU from CP1 to CP2 – future implications for the climate regime, Point Carbon, September 2012

Zgodnie ze zmianą decyzji do listy sektorów narażonych na ryzyko ucieczki emisji dodano nowe sektory.

Według klasyfikacji Prodcom:

- Wełna żułowa, wełna skalna i podobne wełny mineralne oraz ich mieszanki luzem, w arkuszach lub w belach;

Według klasyfikacji NACE-4:

- Produkcja włókien szklanych.

„Produkcja włókien szklanych” składa się z dwóch podsektorów: „Taśmy, niedoprzęd, przędza i nici cięte, z włókien szklanych” i „Arkusze cienkie (woale), taśmy, maty, wołki, płyty i pozostałe wyroby z włókien szklanych, z wyłączeniem tkanin”. Pierwszy z podsektorów został uznany za sektor narażony na ryzyko ucieczki emisji już wcześniej decyzją 2010/2/UE, drugi podsektor został włączony decyzją z 17 sierpnia 2012 r. W związku z tym, produkcja włókien szklanych będzie występować na liście jedynie na podstawie klasyfikacji NACE-4, bez konieczności powielania jej bardziej szczegółowymi kodami Prodcom.

Powyższe zmiany będą wiążące się z ewentualnymi korektami w przydziale bezpłatnych uprawnień do emisji na lata 2013-2020 dla instalacji objętych niniejszą decyzją.

Nowe zasady oznaczania rachunków i utrzymania jednostek w Rejestrze UE

Od 2 października br. posiadacze rachunków znajdujących się w Rejestrze Unii będą korzystali z nowej wersji oprogramowania rejestrującego. Znaczne zmiany wprowadzone wersją aplikacji 4.0.4 dotyczą wykonywania transakcji na rachunkach. Dla każdego rachunku typu *rachunek posiadania operatora instalacji*, *rachunek posiadania operatora lotniczego* oraz *osobisty rachunek posiadania* obligatoryjne jest stworzenie tzw. **listy rachunków zaufanych**. Wykonanie transferu (z wyjątkiem operacji umorzenia) z

ww. typów rachunków będzie możliwe tylko wówczas, gdy rachunek docelowy znajdzie się na takiej liście. Dodanie rachunku kontrahenta do listy rachunków zaufanych odbywa się poprzez współdziałanie dwóch przedstawicieli rachunku źródłowego, tj. jeden z przedstawicieli tworzy w systemie zadanie dodania danego numeru rachunku do listy, natomiast drugi przedstawiciel musi je zatwierdzić swoim hasłem. Zgodnie z art. 21a ust. 3 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 920/2010 czas oczekiwania na wykonanie uprzednio zatwierdzonego zadania trwa 7 dni.

W przypadku rachunków należących do jednego podmiotu są one automatycznie dodawane do list rachunków zaufanych stworzonych dla pozostałych rachunków tego samego posiadacza.

W nowej wersji oprogramowania Komisja Europejska umożliwiła również otwieranie w Rejestrze Unii tzw. **rachunków obrotowych**. W przypadku tego typu rachunków utworzenie listy rachunków zaufanych jest opcjonalne, co oznacza, że wykonywanie transakcji na rachunki spoza takiej listy będzie możliwe. Warunkiem dokonania takiego transferu będzie jego zatwierdzenie przez dodatkowego przedstawiciela wyznaczonego dla rachunku obrotowego.

Monitorowanie i weryfikacja emisji gazów cieplarnianych oraz akredytacja weryfikatorów

W nawiązaniu do artykułu zawartego w [nr 4 Raportu z Rynku CO₂ z lipca 2012 r.](#) dotyczącego monitorowania i weryfikacji emisji gazów cieplarnianych oraz akredytacji weryfikatorów od 1 stycznia 2013 r., przedstawiamy dodatkowe informacje w zakresie rozporządzeń Komisji Europejskiej opublikowanych w dniu 12 lipca 2012 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej:

- NR 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z

dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 181/30 z 12.07.2012 r.)

- NR 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 181/1 z 12.07.2012 r.).

Wymienione rozporządzenia weszły w życie 20 dni po opublikowaniu, a przepisy w nich zawarte obowiązywać będą w III okresie systemu handlu uprawnieniami do emisji. W rozporządzeniach określono sposób monitorowania emisji gazów cieplarnianych dla uczestników systemu, w tym dla nowych działalności np. przemysłowej produkcji chemikaliów (produkcja amoniaku, kwasu azotowego), jak również lotnictwa oraz technologii wychwytywania i geologicznego składowania CO₂ (technologia CCS), wymienionych w załączniku I Dyrektywy 2009/29/WE. Operatorzy statków powietrznych mają obowiązek rozliczenia emisji CO₂ już za rok 2012. Od 1 stycznia 2013 r. objęte obowiązkiem monitorowania, przez niektóre podmioty uczestniczące w systemie handlu, będą również nowe gazy cieplarniane: podtlenek azotu (N₂O) oraz perfluorowęglowodory (PFCs). Powyższe rozporządzenia opublikowane zostały w językach urzędowych Unii Europejskiej i są dostępne na stronie Komisji Europejskiej ([link](#)). Rozporządzenia stosowane są wprost, bez konieczności implementowania ich do prawa krajowego.

W celu łatwiejszego zrozumienia zapisów rozporządzeń, Komisja przygotowała szereg materiałów dodatkowych:

⇒ **Ogólny przewodnik dla prowadzących instalacje** opisujący w przejrzysty sposób przepisy rozporządzenia. Przedstawiono w nim główne cele i zasady monitorowania

oraz wyjaśniono definicje m.in. strumieni paliw, źródeł emisji, kategorii instalacji. Dokument ten informuje także o uproszczeniach dla małych podmiotów, przedstawia system poziomów dokładności, metodyki monitorowania wraz ze wzorami obliczeniowymi, które nie zostały zawarte w rozporządzeniu KE i ich wytłumaczeniem. Odnosi się również do procedur wewnętrznych i zawartości planu monitorowania. Szczególnie użyteczne jest umieszczenie w przewodniku szeregu przykładów między innymi sposobu opisu procedur wewnętrznych oraz wyznaczania nieracjonalnych kosztów podejmowania działań ulepszących monitorowanie.

⇒ **Ogólny przewodnik dla operatorów lotniczych** podobnie jak przewodnik dla prowadzących instalacje tłumaczy w prosty i zrozumiały sposób przepisy rozporządzenia wyjaśniając np. kryteria uczestnictwa operatorów statków powietrznych w systemie handlu uprawnieniami do emisji, operacje lotnicze, które do EU ETS się nie kwalifikują oraz definicje np. lotu.

Obecnie trwają także prace nad przygotowaniem kolejnych przewodników dotyczących bardziej szczegółowych kwestii:

⇒ **Przewodnika dotyczącego biomasy**, w którym znaleźć będzie można wyjaśnienie definicji biomasy i jej powiązanie z dyrektywą 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającą i w następstwie uchylającą dyrektywę 2001/77/WE oraz 2003/30/WE. Powiązanie definicji biomasy obowiązującej w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji z definicją w ww. dyrektywie nakłada obowiązek spełniania przez biopaliwa i bioptyny tzw. „kryteriów zrównoważoności” jeżeli mają być uważane za zero emisyjne. W przewodniku zostanie opisane w jaki sposób można udowodnić spełnienie

„kryteriów zrównoważoności” przez te materiały. Przewodnik będzie zawierał również listę paliw i materiałów uważanych za 100 % biomasę oraz listę materiałów mieszanych. Dokument odniesie się również do sposobu wyznaczania frakcji biomasy i frakcji węglowej w przypadku paliw mieszanych.

⇒ **Przewodnika dotyczącego oceny niepewności**, tj. jednej z najbardziej problematycznych kwestii. Zostanie w nim opisane czym jest niepewność, dokładność czy precyzja. Opisane będą przypadki, w których zawsze należy wyznaczać niepewność, a należą do nich:

- obliczanie ilości zużytych paliw,
- stosowanie ciągłych pomiarów emisji (technologii CEMS),
- stosowanie metodyki rezerwowej.

Dokument będzie opisywał sposoby wyznaczania niepewności urządzeń pomiarowych znajdujących się pod kontrolą prowadzącego instalację, jak i tych kontrolowanych przez dostawcę paliw lub materiałów wraz z przykładami. W dokumencie zamieszczona będzie lista najczęściej stosowanych przyrządów pomiarowych wraz z referencyjnymi poziomami niepewności.

⇒ **Przewodnika dotyczącego analiz laboratoryjnych** opisującego sytuacje, w których wykonuje się badania laboratoryjne w przypadku stosowania najwyższych poziomów dokładności. Wyjaśniono wymóg akredytacji laboratorium zgodnie z normą EN ISO/IEC 17025 oraz opisano zakres wymagań, które powinny być spełnione przez laboratoria nieakredytowane. W dokumencie zawarto formularz planu próbkowania i opisano zasady przygotowania planów próbkowania, a także zasady wyboru częstotliwości dokonywania analiz. W przewodniku znajdują się również informacje o regułach stosowania chromatografów gazowych.

⇒ **Przewodnika dotyczącego przepływów danych i wewnętrznych systemów kontroli**, który w sposób szczegółowy opisuje przygotowanie schematu przepływu danych w obrębie instalacji wykorzystywanych do wyznaczania emisji gazów cieplarnianych. Zawiera opis czym jest ryzyko, w jaki sposób trzeba przyporządkować poziom ryzyka do każdego elementu schematu, określa czynniki, które wpływają na poziom tego ryzyka i przedstawia opis działań kontrolnych prowadzącego instalację, które mogą ograniczać ryzyko wystąpienia błędu.

⇒ W chwili obecnej na stronie KE znaleźć można ogólny przewodnik dla prowadzących instalacje oraz ogólny przewodnik dla operatorów statków powietrznych. Przewodniki te opublikowane są w wersji anglojęzycznej i będą w późniejszym czasie tłumaczone przez Komisję Europejską na języki urzędowe. Pozostałe (szczegółowe) przewodniki opublikowane będą na stronie KE tylko w języku angielskim. W miarę możliwości Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami dokona ich tłumaczenia i opublikuje je na stronie internetowej: www.kobize.pl.

Oprócz przewodników przygotowane zostaną także materiały pomocnicze w postaci formularzy. Na stronie Komisji są już dostępne wersje anglojęzyczne **formularza planu monitorowania dla prowadzących instalacje, formularza planu monitorowania dla operatorów statków powietrznych oraz formularza planu monitorowania tonokilometrów dla operatorów statków powietrznych.**

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem do publikacji polskiej wersji językowej formularza planu monitorowania instalacji, co powinno nastąpić w pierwszych dniach października.

Tabela 6. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w październiku 2012 r.

Dzień	Wydarzenie
8,9 października	Parlament Europejski, spotkanie Komisji energii przemysłu, Badań Naukowych i Energii
17 października	Dyskusja nad propozycją przeniesienia 1,2 mld uprawnień EUA na późniejsze aukcje w ramach backloadingu
18, 19 października	Posiedzenie Rady Europejskiej
25 października	Spotkanie Ministrów ds. Środowiska UE
W październiku	Terminy aukcji EUA w UE: ⇒ Każdy poniedziałek i wtorek: Aukcja 500 tys. uprawnień EUA z rezerwy NER300 organizowana na giełdzie EEX (w godz. od 13:00 do 15:00) przez Europejski Bank Inwestycyjny; ⇒ Każda środa, czwartek i piątek: Aukcja po 500 tys. uprawnień EUA z rezerwy NER300 organizowana na giełdzie ICE (w godz. od 13:00 do 15:00 oraz od 15:00 do 17:00 - tylko środy) przez Europejski Bank Inwestycyjny; ⇒ Każdy wtorek: Aukcja niemiecka 300 tys. (rynek spot) – start od godz. 9:00; ⇒ Każda środa: Aukcja niemiecka 850 tys. (rynek future) – start od godz. 13:00.

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE.

Pozostałe formularze, które będą opracowane i udostępnione w terminie późniejszym to: **raport roczny emisji dla prowadzących instalacje, raport roczny emisji dla operatorów lotniczych, raport roczny tonokilometrów dla operatorów lotniczych, raport z udoskonalenia metodyki.**

Powyższe przewodniki oraz formularze przeznaczone głównie dla prowadzących instalacje.

Komisja Europejska przygotowuje również szereg materiałów dodatkowych w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych oraz akredytacji weryfikatorów. Obecnie dostępne są na stronie internetowej KE **przewodniki dotyczące: zakresu weryfikacji, analizy ryzyka oraz weryfikacji raportów rocznych emisji.**

W przygotowaniu są natomiast materiały dotyczące analizy procesowej, próbkowania, wizytacji obiektów, kompetencji weryfikatorów, wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami oraz relacji i powiązań pomiędzy rozporządzeniem KE a normami ISO 14065, ISO 17011 i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. Przygotowane zostaną

również przykładowe plany weryfikacji oraz oceny rocznego raportu emisji.

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii i Analiz

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Chmielna 132/134
00-805 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl